

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 5Tdo/20/2014                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 4412010623                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 15.04.2014                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Juraj Kliment            |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2014:4412010623.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného J. K. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí 15. apríla 2014 v Bratislave dovolanie obvineného J. K., podaného prostredníctvom ustanoveného obhajcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 24. januára 2013, sp. zn. 4 To 2/2013, a takto

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného J. K. s a o d m i e t a.

### Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo 6. decembra 2012 sp. zn. 1 T 196/2012 bol obvinený J. K. uznaný za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e/, § 38 ods. 5 Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 17. 08. 2012 v čase okolo 09.05 hod. v podnapitom stave neďaleko bufetu „HAM“ na ulici Jesenského v Štúrove, okres Nové Zámky, po tom, ako poškodený B.Q., nar. XX.XX.XXXX, išiel po chodníku, pristúpil k nemu zozadu, chytil ho za golier košele, ťahal ho dozadu, pýtal od neho cigarety a peniaze, na čo mu poškodený z obavy o svoj život a zdravie dal z peňaženky 50 centov, na čo mu obžalovaný povedal, že „to je málo, daj mi viac peňazí“ a potom vytrhol poškodenému z ruky peňaženku s obsahom asi 6,- eur, pričom

rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 3 T 104/05 zo dňa 27.10.2005 v spojitosti s uznesením Krajského súdu Nitra sp. zn. 4 To 128/05 zo dňa 26.01.2006 bol uznaný vinným z trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 155 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 (dva) roky nepodmienečne so zaradením do II. nápravnovýchovnej skupiny.

Za to bol odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák., § 37 písm. m/, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov. Na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený ihneď po jeho vyhlásení odvolanie do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č.l. 137). Včas podané odvolanie odôvodnil osobitným podaním prostredníctvom obhajcu.

V písomných dôvodoch odvolania (č.l. 157-158) obhajca poukázal na skutočnosť, že obvinený i poškodený B.Q. sa poznajú z minulosti. Poškodený na hlavnom pojednávaní nepotvrdil, že by obvinený mal v rukách sekeru, ktorou by ho ohrozoval, nepotvrdil ani násilie zo strany obvineného, potvrdil iba skutočnosť, že obvinený ho požiadal o zapožičanie peňazí, tiež bol preukázaný nepriateľský vzťah medzi obvineným a svedkom Y. E., ktorý ani nemohol konkrétny skutok vidieť, pretože prišiel až na záver skutku. Svedok E. tvrdil privolaným mestským policajtom, že obvinený mal v ruke nôž, čo nebolo preukázané, svedok napadol obvineného a celé to zdramatizoval s cieľom, aby sa obvinený s ostatnými bezdomovcami zdržoval v okolí jeho bufetu. Za fyzické napadnutie podal na svedka aj trestné oznámenie. Záverom odvolania navrhol posúdiť konanie obvineného podľa § 212 ods. 1 Tr. zák., prípadne ako priestupok proti občianskemu spoluzitiu.

V písomnom dodatku odvolania (č.l. 161 - 162) znovu poukázal na výpoveď samotného poškodeného, na skutočnosť, že v priebehu konania svedok Y. E. opakovane menil svoju výpoveď, vytýkal vyšetrovateľke, že nevzala daktyloskopické stopy z peňaženky poškodeného, nevyhotovila fotografie o jeho zranení, ktoré mu spôsobil svedok. Znovu poukázal na skutočnosť, že jeho obranu potvrdili privolaní mestskí policajti a svedkyňa G. T., preto sa žalovaného skutku nemohol dopustiť. Navrhol odvolaniu vyhovieť, zrušiť napadnutý rozsudok a domáhal sa oslobodenia podľa § 285 písm. a/ Tr. por.

Odvolanie proti rozsudku obvinený doplnil podaním došlým na odvolací súd 20. decembra 2012 (č.l. 280), kde vzniesol námietku zaujatosti proti sudcovi, ktorý ho odsúdil iba pre jeho minulosť. Nevzal do úvahy svedecké výpovede, ktoré potvrdili jeho obranu a vytýkal svojmu obhajcovi, že mu nedal priestor na jeho obhajobu. Znovu poukázal, že bol napadnutý svedkom Y. E., pričom bol ošetrovaný na pohotovosti.

Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Nitre, ktorý na verejnom zasadnutí 24. januára 2013 uznesením sp. zn. 4 To 2/2013 odvolanie obvineného podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 24. januára 2013, kedy vo veci rozhodol krajský súd, pričom obvinený uložený trest od uvedeného dňa vykonáva, t.č. v Ústave na výkon trestu Banská Bystrica - Kráľová.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený prevzal 3. apríla 2013, jeho obhajca i prokurátor prevzali rozhodnutie 12. marca 2013.

Okresný súd Nové Zámky dňa 31. marca 2014 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného J. K., ktoré podal prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Clauda Trelaja. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 21. januára 2014 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, i/ Tr. por. a doplnenie dovolania došlo 22. januára 2014.

V písomných dôvodoch svojho dovolania (č.l. 260-263, 273) obvinený vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. argumentoval tým, že mu nebolo umožnené brániť sa proti vznesenému obvineniu, boli porušené základné zásady trestného konania, a to rovnosti zbraní, kontradiktórnosti konania a neboli vykonané dôkazy v jeho prospech. Namietal, že nebola zaistená predmetná peňaženka poškodeného, čím by sa preukázalo, že peňaženku vôbec nedržal v rukách.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. namietal pravdivosť výpovede svedka Y. E., ktorý opakovane menil svoju výpoveď, poukázal na skutočnosť, že svedok ho fyzicky napadol, o čom doložil lekárske správy. Vytýkal súdom oboch stupňov, že sa nezaoberali správnosťou a úplnosťou

zisteného skutku, pričom vierohodnosť jeho výpovede sa mohla potvrdiť vykonaním dôkazných prostriedkov zakotvených v šiestej hlave, štvrtom dieľi Trestného poriadku v ustanoveniach § 154 až 159. V závere svojho mimoriadneho opravného prostriedku navrhol zrušiť napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj rozsudok okresného súdu a prikázať prvostupňovému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Predsedička senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu v lehote, ktorú im určila, k dovolaniu obvineného vyjadriť. Uvedenú možnosť využila prokurátorka, ktorá vo svojom vyjadrení z 27. februára 2014 (č.l. 278-279) uviedla, že uplatnené dovolacie dôvody nie sú dané, a preto navrhla dovolanie obvineného odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.). Dovolanie podal obvinený v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Tr. por. prostredníctvom obhajcu. Zároveň však zistil, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Právne fundovanú argumentáciu má zaistiť práve povinné zastúpenie obvineného obhajcom - advokátom.

V posudzovanej veci obvinený ako prvý dovolací dôvod uplatnil ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu každého, proti komu sa vedie trestné konanie, je v Trestnom poriadku upravené v § 2 ods. 9. Vyjadruje jeden z právnych princípov, na ktorých je vybudované trestné konanie a jeho zmyslom je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ako aj prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu a správneho rozhodnutiu. Toto právo primárne zahŕňa právo na osobnú obhajobu (§ 34 ods. 1 Tr. por.), právo nechať sa obhajovať obhajcom (§ 34 ods. 1, § 36 Tr. por.), ako aj právo na povinnú obhajobu (§ 37, § 38 Tr. por.). Jednotlivé zložky tohto práva sú v širšom zmysle upravené v ďalších ustanoveniach Trestného poriadku. Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je iba zásadné porušenie práva na obhajobu. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú preto i konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo postupovať v

konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav vecí, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatňovať v rámci tohto dovolacieho dôvodu. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že zo strany obvineného ani jeho obhajcu neboli v priebehu konania navrhnuté žiadne nové dôkazy a nemal žiadne výhrady voči spôsobu obhajoby ustanoveným obhajcom (viď zápisnicu o hlavnom pojednávaní č.l. 135). Uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu možno chápať ako snahu o skrytú formu jeho vyjadrenia, aby boli vykonané dôkazy vyhodnotené v jeho prospech. Z uvedeného vyplýva, že v danom prípade k žiadnemu závažnému porušeniu práva na obhajobu nedošlo, preto argumentáciu obvineného vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu vyhodnotil dovolací súd ako nedôvodnú.

Ako ďalší dovolací dôvod uplatnil obvinený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa bol správne podradený pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Iba opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod týmto sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného alebo súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až 43 Tr. zák.), ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Uvedené ustanovenie sa vzťahuje aj na porušenie iných hmotnoprávnych predpisov ako je Občiansky zákonník, Obchodný zákonník a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnomu posúdeniu skutku.

K uvedenému dovolaciemu dôvodu je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré urobili súdy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. V tomto smere dovolací súd odkazuje na ustálenú judikatúru k výkladu a aplikácii dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Z obsahu dovolania obvineného vyplýva, že vo vzťahu k citovanému dovolaciemu dôvodu obvinený uplatnil námietky, ktorými zjavne vybočil z deklarovaného dovolacieho dôvodu. Jeho námietky smerovali proti spôsobu hodnotenia dôkazov a správnosti skutkových zistení súdmi nižšieho stupňa. V podstate spochybňoval súdmi ustálený skutkový stav a následne predostrel vlastnú verziu skutku založenú na inom, pre neho priaznivejšom hodnotení dôkazov. Skôr ako o právnu námietku ide o skrytú snahu

obvineného, aby vykonané dôkazy a skutkový stav boli vyhodnotené v jeho prospech.

Čo sa týka právnej kvalifikácie konania obvineného ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák., táto zodpovedá priebehu skutkového deja uvedeného vo výroku napadnutého uznesenia po objektívnej i subjektívnej stránke a je správna. Netreba zabúdať, že obvinený sa dopustil skutku voči osobe vyššieho veku, preto bolo potrebné zistený skutok posudzovať už podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty, a preto uplatnené námietky obvineného nie sú opodstatnené.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako už bolo vyššie uvedené, neboli splnené zákonné podmienky dovolania, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného J. K. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.